

lerakatok megszüntetését végezték el. A kitermelt föld a magasabb térszíneken teljes egészében már korábban megbolygatott mezősegi talaj volt, melyben szórványosan, másodlagos pozícióban Árpád-kori cserépedény- és téglatöredékek jelentkeztek, egyéb területeken – így a mélyebb fekvésű árterületek öntéstalajában – régészeti jelenséget nem tapasztaltunk.

A korábban külön-külön nyilvántartott lelőhelyeket (*Csongrád 4., 5. és 84. lelőhelyek; KÖH 17355, 17356, 17451*) a régészeti topográfiai és geomorfológiai viszonyoknak megfelelően egybevitük. A munkák során a teljes területet bejártuk. A felszín több pontján településmaradványok (téglatöredékek, faragott kövek), a vakondtúrásokban, görény- és rókakotorékokban pedig Árpád-kori cseréptöredékek voltak megfigyelhetők.

A monostortól DNy-ra fekvő, 0607/7 hrsz.-ú, közel négyzet alakú, 2 ha kiterjedésű földterületen frissen telepített, fiatal nyár-facsemetétet észleltünk. Mivel nyilvántartott régészeti lelőhelyen történt a telepítés, és nem előzte meg régészeti feltárás, ezért illegális ültetésről vagy felújításról lehet szó. Az esetről tájékoztattuk az örökségvédelmi hivatalt, és kértük, hogy járjon el az ügyben. A facsemeték eltávolításával (áttelepítésével) most még örökségvédelmi károkozás nélkül megmenthető lenne a lelőhelynek ez a része, később a fák gyökérzete további maradandó károkat okoz, és a feltárás sem lesz lehetséges.

BEDE ÁDÁM

87. Csongrád, Öregszőlő sor (KÖH 86765) (Csongrád-megye) N

A Móra Ferenc Múzeum bejelentést kapott Dr. Koncz József r. alezredestől, hogy Csongrád város külterületén emberi maradványokat találtak 2014. április 2-án. A csontok Pajkó Ferenc birtokán, pinceásás közben kerültek elő. A bejelentés nyomán, 2014. április 3-án régészeti leletmentést végeztünk a területen.

Kiérkezésünk előtt az emberi koponyát már kivették a helyéről. A csontokat megvizsgálva, úgy ítélem meg, hogy régészeti korú sírgödörrel lehet szó. A pinceásást a hétvégi ház előtt, egy 3×3 m nagyságú területen végezték, ahol a csontokat kb. 190 cm-es mélységben találták meg. Ezen a szinten átnyestük a terület alját, melynek során nagyon hamar kirajzolódott a sírgödör feltárása. Szerencsénkre a sírgödör a kiásott terület közepén helyezkedett el, mivel a szelvényfal mind a két m-es magasságban laza, enyhe humusztartalmú homok volt. Így biztonságosnak ítélem meg az objektum kibontását. A sír feltárása ÉNy–DK-i tájolású volt. A sírgödörben egy bolygatatlan állapotban lévő, hátán fekvő, nyújtott testhelyzetben eltemetett női csontváz feküdt. A sírből egy ovális alakú vascsat, egy korong alakú és egy hosszúságú alakú mészakőgyöngy került elő.

A csontvázas sír előkerülési helyét összevettem Csongrád városának és környékének nyilvántartásba vett lelőhelyeivel, melynek során kiderült, hogy egy korábban még nem ismert lelőhely előkerüléséről van szó. A területen terepbejárást nem tudtuk végezni, mivel a környék jelentős része hétvégi házakkal és kiskertekkel beépített. A leletmentés során Pajkó Ferenc telektulajdonos elmondta, hogy pár éve a birtokán lévő kút ásása során szintén talált több hosszú csontot, de akkor nem tulajdonított nagy jelentőséget ennek. A kút helye és a most feltárt sírgödör elhelyezkedése alapján úgy vélem, hogy egy másik sírsorról lehet szó. A feltételezett másik sír és az itt feltárt sírgödör elhelyezkedése alapján feltételezem, hogy itt egy nagyobb sírszámú temetőről lehet szó.

A leletmentés munkatársai Pópitó Richárd és Varga Róbert régész technikusok voltak.

BENEDEK ANDRÁS

88. Csorna, Árpási elágazás (KÖH 71947)

(Győr-Moson-Sopron Megye) R, B

A Csorna, Napelem Modul Gyártó Üzem létesítésének helyszíne Csorna külterületén, a város K-i oldalán, a jelenlegi 85-ös sz. főút D-i oldalán található, egy lapályos, korábban szántóföldi hasznosítású mezőn, a Csorna, Árpási elágazás régészeti lelőhely középső részén.

Az épülő üzemsamok területén a próbafeltárást 2014. november 6–26. között végeztük el, ennek keretében öt É–D-i irányú, átlagosan két m-es szélességű szondaárkot ástunk. Az átlagosan 30–40 cm vastagságú humuszréteg alatt egy 30 cm vastagságú barna, agyagos öntésréteget találtunk, ez alatt került elő a sárga, agyagos altalaj (É-on 30–40, D-en 70–80 cm átlagos mélységben). A régészeti jelenségek az egész területen előfordulnak, a kutatászondatak É-i felében meglehetősen sűrűn, a D-i oldalon ritkábban. Az előkerült objektumfoltok többségének csak a szondaárkokban található részletét tudtuk feltárni.

A lelőhelyen egy intenzív, hosszabb időn át lakott őskori telep maradványait találtuk, összesen 98 különféle régészeti objektumot dokumentáltunk. Feltártunk 67, többségében sekély és kerek gödröt, 12 árkot, 10 cölöphelyet, 8 árokszerű gödröt, valamint egy sekély, szögletes objektum részletét (ez feltehetően veremház részlete, K-i oldalán 5, egy sorban található cölöphelylyel). Az objektumokból a bontás során közepes mennyiségű rézkori és bronzkori, kézzel formált kerámia-töredék, és viszonylag sok állatcsont került elő. Feltűnő a patics szinte teljes hiánya a lelőhelyen. Az objektumok közül említésre méltó a 413. sz. kerek gödör. Betöltéséből és a fölötté található humuszából összesen 6 csiszolt kővesső, őrlőkő töredékei, közepes mennyiségű kerámia, és egy pattintott kőeszköz került elő.

Munkatársak: Hatos János, Koncz Dániel, Tarjányi László technikusok.

HARGITAI ANDRÁS

89. Csorna, Ló-rét (KÖH 67327)

(Győr-Moson-Sopron megye) Ö, U, R, B, A, Á, I

A lelőhely Csornától mintegy 3 km-re található ÉK-re, Győr irányába. A lelőhely egyes részei az M85 gyorsforgalmi út építése kapcsán kerültek feltárássra 2011 és 2014 között.

A felső szinten 2011-ben, a megelőző feltárás során 13 938 m² területen 832 objektumot bontottunk ki. Továbbá a feltárt alsó őskori szint mérete: 11 069 m², ahol további 268 objektum került elő.

A felső szinten 2012-ben további 28 015 m² területen még 809 objektum került elő. A 2013. évben a felső szinten újabb 9180 m² terület került feltárássra, ahol még 100 objektumot bontottunk ki.

A megelőző feltárást követően, az M85 gyorsforgalmi út építése közben végzett régészeti megfigyelés során további 32 telepjelenséget találtunk 2013–2014 között.